

Posudok diplomovej práce Bc. Petry Svatkovej:

Genderové aspekty rehabilitační péče lidí s tělesným „postižením“ v Rehabilitačním ústavu Kladruby

Predložená diplomová práca je koncipovaná oveľa širšie než oznamuje jej názov. Nie je to nedostatkom práce, ale skôr prednosťou, lebo diplomantka priniesla veľmi komplexný pohľad na problém ľudí s telesným hendikepom získaným behom života, konkrétne respondentov a respondentiek, ktorí/é absolvovali opakovanú rehabilitačnú starostlivosť v Rehabilitačnom ústave Kladruby.

Vysoko oceňujem serióznosť, dôslednosť a systematickosť, s akou Bc. Svatková pristupovala k vypracovaniu diplomovej práce. Svedčí o tom logicky dobre premyslený obsah, voľba adekvátnych teoretických konceptov, vhodná metodológia s jasne vymedzenou vlastnou pozíciou a reflektovaním etických zásad výskum, vynikajúca znalosť štruktúry a fungovania Rehabilitačného ústavu Kladruby, ako aj kvalitne spracovaná celá empirická časť.

V analýze rozhovorov tvoria genderové aspekty vnímania ústavu ako inštitúcie integrálnu súčasť širšie koncipovaného zámeru, o čom svedčí súbor otázok pre respondentky a respondentov (príloha č.1), ale predovšetkým výstup z kódovania (príloha č. 4). V každom prípade sa diplomantke podarilo to, čo sama považuje za prínos a jedinečnosť práce – ukázať, že v rehabilitačnej starostlivosti hrá gender svoju úlohu a nemožno ju chápať ako genderovo neutrálnu oblasť. Ako sa to konkrétne deje v jednej inštitúcii - Rehabilitačnom ústave Kladruby – podľa šiestich respondentiek a respondentov, sumarizuje v závere svojej diplomovej práce.

Diplomovú prácu som preštudovala s veľkým záujmom a môžem konštatovať, že vyvoláva veľa podnetných úvah, ale aj potrebu spresniť niektoré tvrdenia a interpretácie. Využijem svoju úlohu oponentky a položím niekoľko otázok.

1. Prečo diplomantka, uvedomujúc si dôležitosť označovania (oslovovania) ľudí s hendikepom neurobí sama pre seba rozhodnutie a dôsledne nerozlíši medzi lidé s „postižením“ a „postižení“ (ako podstatné meno) a miesto „postižení“ nepoužíva dôsledne

lidé (muž, žena, holka) (s telesným) „postižením“? „Postižení“ – jedná sa o jazykový konštrukt, ktorý môže zraňovať (píše o tom Butler). Dostáva istú indíciu od Gábiny (s. 6), ktorá hovorí, že „já se jako postižená necítím“.... „Jsem obyčejná holka, toho času na vozíku“. Je osobou so zvláštnou potrebou (s.18). Hlbšie zdôvodnenie, ktoré korešponduje s potrebou rozlišovania som našla na s. 86 , kde sa píše, že „postihnutie je aspektom ich života a nie determinujúcim rysom ich osobnosti.“

2. Môže diplomantka zaujať stanovisko k názoru (na s.26 aj na s.101), že pozícia muža je (podľa Murphyho) zpochybnená oveľa viac než status ženy? Potvrdilo sa to aj v jej výskume?

3. Ak heroizácia tých, ktorí „prekonali“ limity svojho tela podporuje obraz idealizovaného, silného a fyzicky zdarného tela (s.30 aj s. 35), posilňujú tento obraz aj paraolympioničky a paraolympionici? Môžu predstavovať aj istú subverziu?

4. Ako sa dá „podkopat“ koncept „povinnej telesnej zdatnosti“, keď v modernej spoločnosti zdravie je priam „povinnou“ podmienkou zmysluplnejšieho, hodnotnejšieho a šťastnejšieho života (s. 33)? Ako by sa dala v tejto súvislosti použiť teória performativity (s.33 - 34)?

5. Prečo diplomantka v empirickej časti po tom, čo použije dlhšie citáty respondentiek a respondentov, ktoré sama viac komentuje než analyzuje, veľmi často uvedie názor Murphyho, ktorý je spravidla negatívny, alebo nesúmerateľný, pretože u šiestich respondentoch a respondentkách poznáme zdravotnícke rehabilitačné zariadenie? Podľa môjho názoru vytvára sa nesúlad a akési apriórne očakávanie asymetrických mocenských vzťahov. Prečo ho (ako „zlého démona“) diplomantka tak často uvádza?

6. Diplomantka prehliadla zaujímavé výpovede na s. 84 a 91, ktoré sú z relevantné z genderového hľadiska.

Za najväčší nedostatok predovšetkým v teoretickej časti práci považujem to, že diplomantka skoro vôbec nepoužíva citáty. V zátvorkách síce uvádza odkaz na strany publikácií jednotlivých autoriek a autoriek, nie je to však presné textové znenie, s ktorým by sa dalo pracovať práve pri vymedzovaní pojmov. To vedie na niektorých miestach k štylistickým nejasnostiam.

Diplomantka preukázala schopnosť samostatnej výskumnej práce. Diplomová práca **Bc. Petry Svatkovej: *Genderové aspekty rehabilitační péče lidí s tělesným „postižením“ v Rehabilitačním ústavu Klatruba*** je nesporne originálna a je prínosom do výskumu

podobného tematického zamerania. Odporúčam ju na obhajobu a navrhujem hodnotiť známku „veľmi dobrý“ (2).

Doc. PhDr. Zuzana Kiczková, PhD.

V Bratislave 18. 10. 2010